Cyngor Cymuned Bodedern

Adroddiad Blynyddol 2025–2026

1. Cyflwyniad

Cyhoeddir yr Adroddiad Blynyddol hwn yn unol ag Adran 52 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae'n rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed gan Gyngor Cymuned Bodedern yn ystod y flwyddyn ariannol 1 Ebrill 2025 i 31 Mawrth 2026.

Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i gefnogi lles trigolion, cynnal amwynderau lleol, a sicrhau bod lleisiau cymunedol yn cael eu cynrychioli wrth wneud penderfyniadau lleol.

2. Ynglŷn â'r Cyngor

Mae Cyngor Cymuned Bodedern yn gwasanaethu pentref Bodedern a'r ardal gyfagos ar Ynys Môn. Mae'r Cyngor yn cynnwys 11 aelod etholedig, gyda chymorth y Clerc/Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Mae'r Cyngor yn cyfarfod 10 gwaith y flwyddyn, heb unrhyw gyfarfodydd yn cael eu cynnal ym mis Awst na mis Rhagfyr.

3. Aelodaeth 2025–26

Cynghorwyr:

- A Roberts (Cadeirydd)
- E Jones (Is-gadeirydd)
- L Jones
- J Ferry
- B Hughes
- G Davies
- O Jones
- W Owen
- M Trowell
- A Postle
- R Jones (ymddiswyddodd yn ddiweddar)

Clerc/Swyddog Ariannol Cyfrifol: D. Hughes

4. Cyfarfodydd a Llywodraethu

Yn ystod 2025–26, cynhaliodd y Cyngor 10 cyfarfod arferol, pob un ohonynt yn agored i'r cyhoedd. Cyhoeddwyd agendâu a chofnodion ar wefan y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn parhau i gynnal arferion llywodraethu cryf, gan gynnwys:

- Adolygu polisïau a gweithdrefnau yn rheolaidd
- Cydymffurfio â gofynion archwilio mewnol ac allanol
- Adroddiadau ariannol tryloyw, pob datganiad yn cael ei rhannu gyda'r aelodau ym mhob cyfarfod.
- Cadw at Gôd Ymddygiad yr Aelodau
- Pob penderfyniad a wneir ar sail ddemocrataidd, gyda'r holl aelodau yn cael eu hannog i leisio eu barn

5. Gweithgareddau a Chyflawniadau Allweddol

Ailwampio Maes Chwarae

Y prosiect mwyaf arwyddocaol a gyflwynwyd yn ystod y flwyddyn oedd y buddsoddiad o £40,000 i uwchraddio maes chwarae y pentref.

Roedd y prosiect hwn yn cynnwys:

- Amnewid ac adnewyddu hen offer chwarae
- Gosod dodrefn newydd, gan gynnwys eitemau chwarae cynhwysol
- Wyneb diogelwch newydd
- Atgyweiriadau i ddodrefn cyfredol
- Seddi newydd

Mae'r maes chwarae wedi'i uwchraddio wedi cael croeso cynnes gan drigolion ac mae bellach yn lle mwy diogel, mwy pleserus i blant a theuluoedd.

Gweithgareddau Eraill

- Cynnal a chadw arferol y maes chwarae a'r fynwent
- Archwiliad blynyddol o'r maes chwarae
- Adolygu'r gofrestr asedau
- Ymgysylltu ag ysgolion cynradd ac uwchradd yn ogystal â heddlu Gogledd Cymru
- Gwahodd aelodau o'r gymdeithas dai a chontractwyr a adeiladodd 29 o anheddau yn y pentref i fynd i'r afael â phryderon yn uniongyrchol.
- Cefnogaeth i grwpiau a digwyddiadau cymunedol lleol
- Ymateb i bryderon a godwyd gan drigolion trwy gydol y flwyddyn
- Mynd i'r afael â phryderon mynwentydd

6. Ymgysylltu â'r Gymuned

Mae'r Cyngor yn parhau i annog cyfranogiad trigolion drwy:

- Cymorth ariannol adeg y Nadolig i'r henoed lleol
- Cysylltu drwy e-bost a gwefan y Cyngor
- Ymatebion i'r ymgynghoriad
- Cefnogaeth i fentrau cymunedol

Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i wella cyfathrebu a hygyrchedd i bawb.

7. Crynodeb Ariannol 2025–26

Mae datganiad ariannol llawn yn cael ei gyhoeddi ar wahân fel rhan o'r cyfrifon blynyddol a'r broses archwilio.

Mae ffigurau allweddol y flwyddyn yn cynnwys:

- Praesept: £15,000 + grant o £236.63 = £15,236.63
- Cyfanswm yr Incwm: £24,679.28
- Cyfanswm y gwariant: £56,130.09
- Buddsoddiad mawr: adnewyddu maes chwarae gwerth £40,000

Gorffennodd y Cyngor y flwyddyn mewn sefyllfa ariannol sefydlog gyda thua 50% wrth gefn

8. Hyfforddiant a Datblygu

Ymgymerodd y Cynghorwyr a'r Clerc â hyfforddiant mewn meysydd gan gynnwys:

- Cod Ymddygiad
- Rheolaeth ariannol
- Cyfraith cyngor cymuned
- Hyfforddiant asesu risg
- Hyfforddiant llywodraethu ac archwilio

Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd datblygiad parhaus i sicrhau arweinyddiaeth leol effeithiol.

9. Blaenoriaethau ar gyfer 2026–27

Mae blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer y flwyddyn i ddod yn cynnwys:

- Parhau i gynnal asedau'r cyngor
- Archwilio gwelliannau pellach i gyfleusterau'r pentref (arosfannau bysiau, hen ardal ciosg, hen bwmp y pentref, darllenydd cyflymder)
- Cryfhau ymgysylltu a chyfathrebu cymunedol
- Cefnogi ysgolion cynradd ac uwchradd
- Sicrhau cynaliadwyedd ariannol

10. Casgliad

Mae Cyngor Cymuned Bodedern yn diolch i'r holl drigolion am eu cefnogaeth drwy gydol 2025–26. Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i wasanaethu'r gymuned a gweithio i wella bywyd ym Modedern.